

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egész évre K 440.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre „ 220.— | Egy hónapra „ 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
Kiadóhivatal és nyomda 18
TELEFONSZÁM: Szerkesztőség — 10-20

Sorozatos kihallgatások a kormányzónál

**Gaál Gaszton Apponyit óhajtja miniszter-
elnöknek**

Budapest, február 10. Ma a kormányzónál sorozatos kihallgatások kezdődtek. Reggel 9 órakor a kormányzó a kisgazdapárt több tagját fogadta. Negyed 12-kor Huszár Károly ment a kormányzóhoz, délben 12-kor pedig nagyatádi Szabó István, Gömbös Gyula, Szijj Bálint, Mayer János és Forgách Miklós.

A megjelentek a kormányzó vezetésével közös megbeszélést folytattak, amely még tart.

Ugy a kisgazdák, mint a keresztény pártok ma este tartják értekezletüket. A kisgazdapárt fel fogja venni a függetlenségi kisgazda-, földműves- és polgári párt nevet. A párt legközelebb Budapestben is megkezdi szervezkedését és amennyiben a parlament szünete ezt megengedi, esetleg már a jövő héten népgyűlést tart a város valamelyik kerületében.

A kormányzónál folyó kihallgatások kétségtelenül azt a célt szolgálják, hogy — amennyiben ez még egyáltalában lehetséges — egységes kormánypartot hozzanak létre. Azoknak a sorából, akik eddig is az egységes kormánypart gondolata mellett foglaltak állást és már eleve elvetik a pártszövetség kombinációját, ma is kifejtették, hogy a pártszövetségben egyáltalában nem látják a nyugodt munka és az időkhöz mért köteleltségeljesítés feltételeit és ezért az egységes párt eszméje mellett a végletekig kitartanak.

Teleky Pál gróf miniszterelnök a helyzetről a következőket mondta:

— A nemzetgyűlés nemesak azért szünetel, mert eldöntetlen kérdés még, hogy egységes párt, vagy pártszövetség legyen-e, hanem azért is, mert ma még nincsenek kialakult pártkeretek és így, hogy egyebet ne mondjak, a bizottságokat sem lehetne megválasztani. Ha a ma esti értekezleten a pártkeretek kialakulnak, akkor technikai akadály a már nincs annak, hogy a kormányzó bármikor összehívja a Házat.

— Az egységes kormánypart gondolata nem tekinthető meghiusultnak. Én ma is ezt a formát tartom a legegészségesebbnek és olyannak, amelyre törekednünk kell. E nézetem mellett változatlanul kitartok, amennyiben azon-

ban ezt semmi körülmények között sem lehet megcsinálni, akkor meg kell találni egy olyan formát, amely a legjobban megközelíti azt a célt, amelyet az egységes párttal szolgálunk.

— Egységes párt kell felfogásom szerint, megfelelő ellenzékkel. Bármilyen is azonban, ez a mostani helyzet egészségtelen és egyértelműen marad mindaddig, amíg a kormány partja kénytelen önmagával ellenzékelt csinálni.

Budapest, febr. 10. A nemzetgyűlés ülészakának berekesztése után déli 12 órakor a disszidencsoport tagjai értekezletet tartottak.

A kisgazdapárt este választja meg új elnökségét és intéző bizottságát is. Elnök minden valószínűség szerint Gaál Gaszton lesz. Új alelnököt választanak Meskó Zoltán helyére is. Ügyvezető igazgatónak a párt egyik képviselőtagját választják meg.

Ugyancsak az ülészak berekesztése után Tomcsányi igazságügyi miniszter Bottlik szobájában ismertette a képviselőkkel a legközelebb megjelenő lakbérrendeletet.

A folyosón Gaál Gaszton azt hangoztatta a kisgazdák előtt, hogy Apponyi Albertnek kell átvenni a miniszterelnökséget.

Az új lakásrendelet

Budapest, febr. 10. Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyi miniszter, aki a legutóbbi anketén különböző szakértőket hallgatott meg, teljesen elkészítette az új lakásrendeletet és azt bizalmasan megismertette a nemzetgyűlés tagjaival. A rendeletet legközelebb kiadják.

Magyar-lengyel meg- egyezés.

Budapest, február 10. A Magyar Távlati Iroda jelenti: A magyar és lengyel kormányok megbízottai között megindult gazdasági tárgyalások örvendetes eredményel végződtek. A két kormány között létrejött a megegyezés, amelyet a két kormány megbízottai alkalmasint még a mai nap folyamán aláírnak.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyeseppet szárít fel.

Berekesztették az ülészakot

Budapest, február 9. A nemzetgyűlés mai ülészakát Bottlik József alelnök délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után Teleky Pál gróf miniszterelnök a következőket mondta:

— Legfelsőbb kézirat érkezett, kérem annak átvételét és felolvasását.

A jegyző felolvasta a kormányzó leiratát, mely a következőképen hangzik:

**A magyar nemzetgyűlésnek
kormányzói üdvözlömet!**

Tisztelt nemzetgyűlés!

A m. kir. miniszterium előterjesztésére a magyar nemzetgyűlés első ülészakát ezennel berekesztem.

Horthy s. k.

Gróf Teleky Pál s. k.

Elnök: A kormányzó ur leirata tudomásul vétetik és az országos levéltárban lesz elhelyezve. Mint-hogy az ülészak berekesztésével a Ház elnökségének, háznagyának és jegyzőinek mandátuma lejárt, a lelépő tisztviselők nevében há-lás köszönetem fejezem ki a nemzetgyűlésnek az eddigi bizalomért és támogatásáért. (Lelkes éljenzés.)

Ezután felolvasták és hitelesítették a mai ülés jegyzőkönyvét, mire az elnök háromnegyed 11 órakor bezárta az ülést.

A nemzetgyűlés második ülészakának megnyitása után — mint Bottlik József alelnök a mai ülésen közölte — megválasztják a Ház tisztikarát. Az új elnökség tagjaira nézve még nem történt megállapodás, ami természetesen is, mert hiszen előbb az új pártcsoporthoz kell kialakulniok.

Harding sürgeti a német-amerikai békét

Páris, február 9. St-Augustineből jelenti a New-York Herald:

Harding elnök a kongresszushoz intézendő első üzenetében sürgetni fogja, hogy a népképviselőt fogadja el Knox szenátor határozati javaslatát, melyben azt ajánlotta, hogy az Amerikai Egyesült Államok nyilvánítsák betegezettnek a hadiállapotot a német birodalommal és Ausztriával. Ha a kongresszus elfogadja a határozati javaslatot, akkor Harding sietni fog előkészíteni a kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat, egyelőre csak Németországgal.

Németországnak fizetnie kell

Páris, február 10. Az interpellációk feletti szavazás előtt Briand miniszterelnök nagy beszédet mondott, Többek között kijelentette:

— Bizonyos az, hogy Németországnak fizetnie kell. Ha annak ellenére, hogy áldozatokat hoztunk, holnap Franciaország jogainak érvényesítésében ellenállásra találunk, abban az esetben a kormány meg fogja mutatni, hogy a gyengeség távol áll tőle. A szövetségesekkel vgló egyetértésünk tökéletes. Mi meg fogjuk tenni azt, ami szükséges. Németország a mi kezünkben van!

Ezután elfogadták a kormány napirendi vitáját.

Benes Párisba és Lon- donba megy.

Prága, február 10. A Prager Tagblatt jelenti: Benes dr. külügyminiszter pénteken vagy szombaton Párisba, hétfőn pedig Londonba érkezik. Ott tartózkodásának állítólagos célja a kereskedelmi szerződések elkészítése. Vele egyidőben Londonba lesz a prágai angol követ is.

Kinevezik a román erdélyi minisztert.

Bukarest, február 10. A román kormány elhatározta, hogy ismét betölti, illetőleg visszaállítja a feloszlott erdélyi minisztériumot. Legközelebb ki fogják nevezni az új erdélyi minisztert. Indító oka ez intézkedésnek az, hogy Románia siettetni akarja Erdély bekebelezését és az egységes közigazgatást a román áramban.

Éhínség Oroszországban

Bécs, febr. 10. Az ukrán sajtóiroda jelentése szerint a nagy éhségtől üzve, fegyveres tömegek asszonyokkal és gyerekekkel ezrével árasztják el Nagy-Oroszországból jövet Ukrajna északi vidékeit és az ottani békés lakosságot kirabolják. Oroszországban már csak 31 vonalon járnak a vonatok, de ezeken is rendszeretlenül. Dél-Oroszországban kenyer nélkül maradtak a bányamunkások.

Csonka Magyarország —
nem ország,
Egész Magyarország —
mennyország!

A közhatóságok tekintélyét nem szabad lejártni

Vásáry tanácsnok tiltakozása a városi tanács rendszeres támadása ellen — A világitási vállalat munkásainak élmezése — A 160 koronás árban elrekvirált tengeri

A városi tanács mai ülésén napirend előtt felszólalt Vásáry István dr. tanácsnok és szótvetette egyik helyi lapnak a városi tanács ellen intézett támadását és azt, hogy ezek a támadások hónapok óta rendszeresen folynak és az a tendenciájuk, hogy a tanácsot az uralmon levő politikai párt szolgálatába kényszerítsék. Ezáltal a világitási vállalat munkásainak ellátásával kapcsolatban támadták a tanácsot és ezzel a társadalom legkönnyebben izgalomba hozható részében segítik elő a közhatóság tekintélyének lerombolását. A nagyjelentőségű felszólalásról és az ülésnek vele kapcsolatos részéről itt tudósítunk:

A városi tanács mai ülésének megnyitása után szót kért Vásáry István dr. tanácsnok és a következőket mondta:

— Méltóztassék megengedni nekem, hogy néhány percre igénybevegym a tanács türelmét, azt hiszem azonban, hogy nem az én személyes érdekemről van szó, hanem a tanács összességének érdeke és a közérdek is megkívánja, hogy már egyszer szótvetgyük ezt a rendszerű, tendenciós és legtöbbször minden valóságos alapot nélkülöző hajszát, amely itt a közhatóságok tekintélye ellen nap-nap után történik.

Méltóztatik emlékezni és tudni, hogy épen azok a körök, amelyekről ezek a dolgok jönnek, hangoztatják állandóan, hogy a régi emberek helyett új emberek kellene. Jóformán minden tárgyi alap nélkül történik ez. Hogy mennyiben van igazuk e kijelentésekben, erre nem érzem magam hivatottnak nyilatkozni, egyszerűen utalok Zichy János gróf nyilatkozatára, aki legújabbán erre a kérdésre is kiterjeszkedett.

— Méltóztatik nagyon jól tudni azt is, hogy jóformán tárgyi alap nélkül ilyen rendszeres hajszák a köztekinélyek ellen mire vezettek a múltban és egyáltalában nem lehetünk biztosak a felől, hogy ennek az eredménye az eddig tapasztalt eredménynek az ellenkezője fog lenni a jövőben.

Különösen sajnálatos az, a mi tegnap egyik helyi lapban jelent meg, ami a szó teljes értelmében a hatóság ellen a társadalom legkönnyebben izgatható részének felingerését eredményezheti. E közlemény arra vonatkozik, hogy Debrecen városi vezetősége egyáltalában nem törődik a munkássággal, saját munkásainak az érdekeiről — amint a közlemény mondja — a város a lehető legmótosabban bánik velük, minden vonalon mellőzésben, nemtörődömségben van részüki, — úgy látszik nem fontos neki a munkások érdeke; a munkások természetbeni ellátása tekintetében egyetlen lépést sem tettek, csak azt, hogy felemelték heti 160 koronára a fizetést, de ugyanakkor az élelmiszerek árát is felemelték.

Csóka Sámuel: Régi dolog ez! Vásáry István dr.: Elhiszem. De épen azért, mert régi dolog és mert rá akarok térni, hogy a főjegyző ur kell, hogy tudomással bírjon ezekről a dolgokról és arról, hogy ez a kérdés nem volt a tanács előtt, sem a munkások nem fordultak ide, sem a vállalat

vezetősége, — megengedhetlennek tartom, hogy épen arról a részről, amelyik részről folytonosan a köztekinélyek helyreállítását sürgetik, jöjjön egy közhatóság ellen ilyen nyilatkozat, amelyik úgy tünteti fel a hatóságot a legkönnyebben izgatható rétege előtt a társadalomnak, mint a mely neki ellensége, amely hivatását, kötelességét egyáltalában nem képes gyakorolni.

— Épen ezért, mert így áll a dolog, lehetetlenség, hogy napvilágot lásson egy ilyen nyilatkozat akkor, amikor annak a szervnek, amely ellen ez történt, a legkisebb mértékben sincs része ezekben a dolgokban.

Méltóztassék megengedni, hogy itt csak rámutassak arra, hogy amikor a világitási vállalat vezetését épen előtte való nap a lehető legnagyobb mértékben dicsérte egy másik lap és dicséri nap-nap után, ugyanakkor a világitási vállalatot a lehető legalálatlanabb helyzetben levőnek tünteti fel egy másik lap és ez a lap ennek az áldatlan helyzetnek a súlyát egyenesen a város vezetőségének a nyakába akasztja.

Csóka Sámuel: A harmadik Debreczeni távozásával kapcsolja össze a dolgot.

Vásáry István dr.: Lehetetlennek tartom, hogy épen a főjegyző ur és azok, akik közlebről befolyhatnak a világitási vállalat ügyeibe, szó nélkül hagyják ezeket a dolgokat. Annál is inkább elő kellett hoznom ezt a dolgot, mert a főszámvevő úrtól hallottam, hogy tényleg a munkásság ellátása körül bizonyos könnyedebb eljárás volt tapasztalható a legközelebbi időben, sőt valami olyan dolog is történt, amelyik nem kellő gondossággal való kezelését mutatja ennek a dolognak. Tőle hallottam, hogy a világitási vállalatnak nagyobb mennyiségű tengeri készlete volt. Ezt a tengerit, ahelyett hogy sértekek vásárlásával zsrtermelésre használták volna fel, egyszerűen elrekvirálták 160 koronás árban és rövid idő múlva 900 koronás áron kellett bizonyos mennyiséget vásárolniok. En ezt február 5-én délután hallottam tőlük. Ha ez így van, akkor tényleg vannak ott bizonyos nehézségek és bizonyos helytelenségek a munkásság ellátása körül, de ezért egyáltalában nem terhelheti felelősség a város vezetőségét.

— Most méltóztassék megengedni, hogy még egy dologra mutassak rá. 1920 december 7-én értesültem arról, hogy a világitási vállalat munkásságának ellátása és helyzetének javítása érdekében bizonyos akció indult meg. Meg vagyok róla győződve, hogy arról az akcióról ennek a cikknek a szerzője is valószínűleg kell hogy tudomással bírjon, mert amiket felsorol, mint a munkások kívánságait, ugyanazon kívánságok vannak felvéve ebben a memorandumban is, amely 1920 december 7-én kezemhez jutott. Ez a memorandum, amint én akkor értesültem, nem volt ismeretlen a világitási vállalat vezetősége előtt sem, sőt én úgy kaptam meg, hogy a világitási vállalat vezetőivel történt megállapodás alapján indult meg az akció és legközelebb ennek bizonyos részeit a városi hatóság elé fogja terjeszteni elbírálás végett. En annak idején azt mondtam, hogy vannak benne olyan részek,

amelyeknek a teljesítése a városnak érdekében áll az üzembiztonság lehetővé tétele szempontjából és ezekhez én a legnagyobb készséggel hozzájárulok.

Több mint két hónapja ennek, a vállalat vezetősége nem hozta ide a dolgot és mindennek dacára nem azokat vonják felelősségre és állítják pellengérré, akik ebben vétkesek lehetnek, hanem a rendes metódus szerint azok ellen indul hajszá, akiknek ebben része nincs.

Különösen érdekesnek tartom és jellemzőnek erre, hogy milyen intencióval történt, hogy az a lap, amelyik ezeket a dolgokat nap-nap után pertraktálja, még nem is olyan sok idővel ezelőtt másoknak tett szolgálatot, azoknak, akiket most régi emberek nevez és épen ezért melőzőndőnek tart. Tehát egészen kétségtelenül megállapítható, hogy ezek a régi embereknek nevezett emberek ma is ugyanolyanok, mint voltak akkor, amikor épen ellentétesen kezelték őket.

En nem tartom hivatottnak a tanácsot, sem magamat arra, hogy ennek az eljárásnak a konzekvenciáival foglalkozunk, de méltóztassék megengedni, hogy rámutassak arra, hogy ilyen alapkonzekvenciával és ennek alapján folytatott eljárással nem lehet elérni azt a célt, amelyre mindenkinék törekednie kellene, hogy itt végre valahára a társadalmi béke helyreállítsák, az emberek egymást megértésük és egymásnak legalább is a jó szándékait ilyen soha nem hallott módon és kifejezésekkel ne kifogásolják és a város lakosságának a lelkét nap-nap után újabb és újabb izgalommal ne hozzák ingerültségbe.

Méltóztassék felhívni a világitási vállalat vezetőségét, nyilatkozzék arra nézve: fennállanak-e azok a tények, amelyek itt elvannak mondva, hogy a vállalat munkásainak természetben való ellátása tekintetében semmiféle történet, illetve hogy az élelmiszerek árát a hetibérek felemelésével kapcsolatosan felemelték és végül nyilatkozzék a világitási vállalat vezetősége arra vonatkozólag, hogy a munkásoknak itt részletezett kérelme hozzá beadott-e, ha igen, mikor és mi az oka annak, hogy ezeknek a kérelmeknek az ő hatáskörében el nem intézhető része az illető városi hatósági szervek elé nem terjesztették?

Csóka Sámuel polgármester-helyettes-főjegyző: Legelőször is a tekintetben válaszolok, hogy a munkabérek felemelését és az élelmiszerek árának felemelését a tanács határozta el. Ami pedig a beadványt illeti, tudomásom van róla és a tanácsnak is. Annak idején én annak, aki kezdeményezte, megmondtam, hogy lehetetlen megcsinálni, amit kér, mert kivihetetlen. Vannak részletei, amelyeket meg lehet csinálni, épen ezért tárgyalás alá vettük ezt a dolgot. Nem egészen ide való dolog az ilyenek a megpendítése. A tanácsnok ur éppolyan jól tudja, mint én, hogy ki volt ennek a kezdeményezője, ugyanaz az ur adta át a tanácsnok urnak is a memorandumot, mint nekem. Talán nem vennék olyan nagnon komolyan ezt az egész dolgot.

Vásáry István dr.: Nem vennék komolyan, ha ez csak néha-néha jönne elő. Azonban akkor, amikor nap-nap után egyéb nem történik, mint a közhatóságok intézkedésekre törvényesen jogosított szervek ellen ilyen módon való hangulatkeltés, mikor a legnagyobb nyilvánosság előtt történik azoknak a helyes elveknél az ellenére való agitáció, hogy a közigazgatást soha semmi körül-

mények között nem szabad politikai törekvések vak eszközévé tenni és nap-nap után folynak a törvényes szervek ellen a hangulatkeltés annak a hangoztatásával, hogy a politikai körülmények talán azt kívánják, hogy egyik vagy másik létező ujonnan alakult politikai párt vak eszközének adja oda magát a közigazgatás. — akkor én lehetetlenségnek tartom, hogy ez teljesen szó nélkül maradjon.

Hiszen nem lehet józanul gondolkozó ember, aki kifogásolhatná, ha működését tárgyilagossá, jóindulatú, helyes kritikával kísérik. Azonban én végtelenül csudálkozom, hogy akiknek a felfogása sokkal közelebb áll a ma uralkodó politikai irányzathoz, mint egyik-másik tanácstag felfogása, ezeket a dolgokat olyan könnyedén veszik és olyan higgadtan végzik, mert hiszen sokkal nagyobb mértékben érheti a nagy nyilvánosság véleménye szerint őket az ódiom azért, ha nem tesznek semmit aziránt, amelyen irányban való működésre bizonyos követelmények kijelölésbe helyezésével akarják rábírnai a tanácsot.

Csóka Sámuel: Nyilvánosság előtt beszélünk. Tessék egész nyíltan megmondani...

Vásáry István dr.: Méltóztatnak nagyon jól tudni, hogy épen csak a sajtóorgánumnak, amelyek ezt a tendenciát mutatják, személyi uton is támadták a tanács egyes tagjait és pedig legelső sorban a tisztifőgyész urat, sőt ma is nap-nap után...

Csóka Sámuel: Most a világitási vállalatról beszélünk. Ez nem tartozik ide. Ezt majd elintézi a főgyész ur a sajtóval.

Vásáry István dr.: Akkor ne méltóztassék felszólítani, hogy mondjam meg.

Csóka Sámuel: A burkolt vádból azt kellett levonnom, hogy mi ellentétes politikai állásponton vagyunk és esetleg mi inszzenáltuk...

Vásáry István dr.: En nem azt akartam mondani és kifejtetni, hogy nem hogy abban a hitben lennék, hogy a főjegyző ur, ha más állásponton lenne, inszzenálná ezt a dolgot, hanem azt, hogy ez a mindennapos támadás sokkal sértőbb lehel a főjegyző urra, mint enreám.

Csóka Sámuel: Nem értem.

Vásáry István dr.: En úgy érzem, hogy én, akinek működése állandó kifogás tárgya nevem és személyem miatt, én sokkal hamarabb állhatom meg azt, hogy bizonyos körök kedve szerint ne járjak el, mint azok, akiknek a neve és személye nem olyan kifogás tárgya. Méltóztatott tapasztalni az elmúlt években, hogy a köztekinély, amely körülvette régebben a városi tanácsot, ma már egyáltalában nincs meg és ne méltóztassék elfelejteni, hogy én már többször hangoztattam... — hangoztattam például, amikor a városi tanács az ellenőrzése alatt álló városi színházról egyszerűen ki volt turva és szót emeltem, hogy csak a karzatokon és a kullisszák mögött kapott helyet...

Csóka Sámuel: Innen datálódik és nagyon nehéz visszaszerezni.

Vásáry István dr.: Ha ezt a főjegyző ur is megállapítja, akkor még inkább kívánni kell, hogy szó nélkül ne hagyjuk azokat az eseteket, amelyek minden jogos és tárgyilagossá nélkül sülyesztik tovább a tanács tekintélyét. Nem kívánok semmiféle különleges intézkedést tenni, azonban nap-nap után látva ezeket a dolgokat, lelki szükségézetem, hogy elhangozzék a tanácsban az, hogy ily módon a tekintélyek helyreállításán dolgozni nem lehet. Mert ha mi elme gyünk innen, nemcsak a személyek lejárását

visszük el, hanem az állás tekintélyének lejárását is. És ha mások jönnek is a helyünkre, éppen azok a rétegek, amelyek előtt a legnagyobb mérvben kellene hogy meg legyen a tekintélytisztelő, nem fognak különbséget tenni abban, hogy nem X, hanem Y gyakorolja a jogokat és amint X-el szemben egyáltalában semmiféle regardot nem mutattak, épúgy nem fognak mutatni Y-al szemben sem.

— Méltóztassék felhívni Aberle Raymondot, vagy Debreczeni Jenőt, ha már ő van ott, hogy tegyen jelentést: megfelelő-e a valóságnak, hogy ott semmisen történt a munkások ellátása érdekében, vagy pedig a vállalat vezetősége a körülményekhez képest mindent megtesz a munkások érdekében, másodsor, hogy mit tett a vállalat vezetősége a munkások konkrét kérelmeinek elintézésében.

Csóka Sámuel: Rendkívül sajnálom, hogy ezt a nyílt tanácsulésen hoztuk elő. A tanácsnok urnak joga van beletekinteni a vállalat ügyeibe, ott megkapta volna a felvilágítást. Hivatkozom Vass Károly tanácsnok urra, aki az ügyet referálta, mondja el, mi történt a referátummal a világitási vállalat személyzetének ellátása kérdésében. A munkabérek felemeltük és ugyanakkor tárgyaltuk azt, hogy buzát venni nem tudunk a kormányrendelet folytán és nem tudunk beállítani sertéseket sem. Akkor az élelmiszerek árát 20%-kal a napi árak alatt állapítottuk meg.

Vásáry István dr.: Méltóztassék megengedni, hogy én viszont, amikor a főjegyző ur előadásából arról győződöm meg, hogy igenis a vállalat munkásainak ellátása érdekében ami módjában volt azt megtette a vállalat vezetősége és a világitási bizottság, — akkor csodálkoztam azon, hogy a főjegyző ur nem tartja megengedhetőnek, hogy az ezzel ellentétesen a legnagyobb nyilvánosság előtt elhangzott kijelentéseket hasonló módon én is igyekeztem a nyilvánosság előtt megcáfolni.

Csóka Sámuel: Nagyon rossz eszköz. Itt a körletparancsnokság egyik osztályának beadványa...

Vásáry István dr.: Szóval támadni lehet a nyilvánosság előtt, de védekezni nem.

Csóka Sámuel: Én az ilyen piszkálódásoknak nem ülök fel és nem engedem belevonni a hatóságot.

Vásáry István dr.: Akkor végéreményként ott állunk, hogy a hatóságokról még csak a tiltakozó szó elhangzása nélkül is lehet megállapítani, hogy nem teljesítik kötelességüket.

Vass Károly dr.: A körletparancsnokság beadványa rámutat arra, hogy a parancsnokságnak a munkások érdekeit is figyelemmel kell kísérnie...

Vásáry István dr.: Én Aberlétől óhajtok jelentést. Itt az újságban az van, hogy a lehető legmosztohább bánásmódban, minden vonalon mellőzésben van részük a munkásoknak, természetbeni ellátásuk tekintetében egy lépést sem tettek. Jogom van megkérdezni a vállalatot: mit tett a munkások ellátása érdekében?

Csóka Sámuel: Ezt elintézték volna másképpen is.

Vásáry István dr.: Amit mások a nyilvánosság elé hoznak, ott nekem titkolni valóm nincs!

Csóka Sámuel: Nagyon sajnálom, hogy nyilvános tanácsulésen történt.

Vásáry István dr.: Mások említették ezt meg a nyilvánosság előtt.

Csóka Sámuel: A főszámvevő urtól hallotta a tanácsnok ur, hogy a világitási vállalatnak ten-

gerije volt és azt 160 koronáért adta el.

Kondor Kálmán főszámvevő: A legközelebbi tanácsulésen jelentést fogok tenni, addig bevizsgálom a dolgot. A legközelebbi revizionál fogok erre rátérni.

Csóka Sámuel: Mért nem velem közölte ezt a főszámvevő ur, én vagyok most a város vezetője és a világitási vállalat elnöke.

Vásáry István dr.: A kérdés az, miért nem közölte a vállalat vezetősége a vállalat elnökével?

Kondor Kálmán: A jelentésben majd rá fogok térni. Csak pozitív adatokkal akarok szolgálni.

Csóka Sámuel: Sajnálom nagyon, hogy ezt a tanácsnok ur elmondta. Ezt másképpen is elmondhatta volna.

Kondor Kálmán: En már akkor megmondtam, hogy jelentést akarok tenni a dologról.

Vargha Elemér dr.: A körletparancsnokság megkeresése folytán megindult dolog bejött a világitási bizottsághoz. Tóth Emil tanácsnok urnál van. Behozzuk ezt is a tanács ülésére.

Vásáry István dr.: Régen kellett volna. Az elintézés hiánya miatt nem én illetem súlyos kritikával a hatóságot.

Debreczeni Barna dr.: A dolog annyira közérdekű, hogy ehhez mindenkinek, a sajtónak is jogában áll hozzászólni. És ha a sajtó részéről felszólalás történik, ezzel a kérdéssel a tanács is foglalkozhatik. Helyes is, ha a felszólalás olyan tendenciájú, hogy tisztázni kell a kérdést és jelentést kell kérni. Csak az olyan beállítás elien van kifogás, amely ezt a kérdést összekapcsolja a közéletben dúló pártviszalyok kérdésével és úgy állítja be, mintha annak a tendenciája egyenesen és kizárólag a tanács tekintélyének lerombolása volna.

Vásáry István dr.: Pedig éppen ez történt.

Debreczeni Barna dr.: A másik oldalon ugyanez történt a főispán tekintélyének lejáratására. Ez nem tartozik a tanács elé ebben a formában. A kérdésnek ilyen beállítását nem tartom megengedhetőnek.

Vásáry István dr.: Lehet, hogy tévedek. Azonban hónapok óta figyelemmel kísérem az ügyet és alig volt egy nap, amikor olyan befolyásolás ne történt volna, hogy bizonyos politikai konzekvenciát tessenek levonni és tessenek a mindenkori politikai uralomnak egyszerűen eszközeé lenni. Méltóztassék belátni hogy a közigazgatásnak nem ez a hivatása és ha a közigazgatás eszerint jár el, akkor éppen azon elvek ellenére jár el, amelyeket a multban éppen ezek az urak hangoztattak, akik most ezt célozzák, — amikor az elmúlt rendszer idején és azelőtt is a közigazgatást igyekeztek egy politikai párt szolgálatára eszközként felhasználni. A mult tapasztalatai után ne méltóztassék rossz néven venni tőlem, hogy rámutassak arra, hogy károsnak és helytelennek tartom, ha ilyen nyíltan adresszába naponként igyekeznek ebbe a helytelen irányba bevonni a közhatalóságot, a magyar közigazgatásról nem valami kellemes véleményt hangoztatnak állandóan. E tendencia megszüntetésére kell törekedni. Lássak be az emberek, hogy ezzel nem azt a célt érik el, amit elérni kívánnak, hanem éppen az ellenkezőjét.

Debreczeni Barna dr.: A városi tanács fórum, amelynek intézkedéseit a politikai pártoknak resp. képviselőknél kell, de kritikával illethetik.

Vásáry István dr.: Tessenek megnevezni, hogy resp. kitalálják a közigazgatási bizottság üléseit!

Debreczeni Barna dr.: Helytele-

nitem, ha a tárgyilagos kritikától eltérnek, de annak nem lehet korlátot szabni, hogy hozzá ne szólhassanak az intézkedésekhez. Hogy miképpen csinálják, az már izlés dolga.

Vásáry István dr.: A józan emberek tárgyilagos kritikájáról én is azt mondtam, hogy kívánatos.

Debreczeni Barna dr.: A tanács a saját intézkedéseivel teremt tekintélyt vagy rombolja azt le.

Vásáry István dr.: En csak azt kérem, méltóztassék kekélni a jelentést.

Csóka Sámuel: A jelentés bent van.

Vásáry István dr.: En most nem erről a jelentésről beszélek. En nyilatkozatot akarok, hogy ettől függetlenül csakugyan nem tett-e semmit a világitási vállalat a munkások természetbeni ellátása kérdésében.

Csóka Sámuel: Ha a tanácsnok ur az egyik lapban olvas egy cikket és a tanács tekintélyének rovására írja, akkor a másik tanácsnok a másik lapból vesz ki egy ilyen közleményt és akkor vitalkozhatunk a cikkek fölött.

Vásáry István dr.: Méltóztatnak látni majd a következményeket. Én nem fogom sokáig látni a következményeket, de akik itt lesznek, azok majd meglátják, milyen helyzetben lesznek.

Csóka Sámuel: Valószínűleg mindenkit el fognak seperni.

Vásáry: En nem adresszáltam ezt a főjegyző ur személyére. Az én személyemet nem érinti a dolog.

Csóka Sámuel: En sem veszem magamra és ezért nem nyilatkozom róla. Ha Tóth Emil tanácsnok ur meggyógyul, ő tudja majd ismertetni a dolgot.

Vásáry István: En ettől függetlenül kérem a jelentést a világitási vállalatot, hogy milyen intézkedéseket tett és a főszámvevőtől a tengeri ügyben.

Csóka Sámuel: Ebbe mindnyájan belemehetünk.

Teljes egészében közöltük itt a nevezetes felszólalást és hozzászólásokat, hogy mindenki tisztán láthassa, miről van szó. A korai lapzárta kényszerre kizárja, hogy a tanácsulésen elhangzottakat kommentáljuk. Csak annyit szögezünk le, hogy veszedelmes kísérletnek látjuk mi is azt a jelenséget, amely minden áron a városi tanács lejáratására törekszik. Es ezzel szemben nem állhat meg a főispán-kérdésre való hivatkozás. Mert míg a tanács az autonóm város szigorúan korvonalozott hatáskörű, tisztán közigazgatási szerve, amelynek semmi köze sem lehet a politikához, addig a főispán politikai szerv, politikai tényező és nem közigazgatási, hanem politikai működése az, amelyik a kritikát kihívta maga ellen. Speciálisan mai az a fonák helyzet, hogy a kormány iránti bizalom nem jelenti a főispán iránti bizalmat sem. A pártviszalyokban keresendő az oka ennek, abban, amit éppen ma jelentett ki tarthatatlannak a miniszterelnök, hogy a kormegnak a saját partjából kerül ki az ellenkező is.

VILÁGNYELVEK I ROSE-nyelviskola Széchenyi. utca 42

— Adományok. A polgári és gazda-kör a táncmulatságon befolyt tiszta jövedelmet, 6002 koronát, a polgármester útján a hadiárva és hadiözvegyek támogatására adományozta. A polgármesteri hivatal a nemeslelkű adományt felerészben az árvaszéknek, felerészben a hadigondozó népirodának adta át. — Zöldi Mártonné és Erney Jánosné a vak katonák részére 20 koronát adományoztak.

Pénteken este érkezik a kolozsvári egyetem küldöttsége

Pokoly József dr. a debreceni tudományegyetem rektora, átiratban mondott köszönetet a városi tanácsnak azért a jóindulatu közreműködéséért, amellyel a tanács a hajléktalanná vált egyetemek meghívását támogatta és hogy két ízben is képviseltette magát az egyetemi küldöttségben. Közli a rektor, hogy a menekült egyetemek itteni elhelyezkedése rövidesen aktuálissá válik és kéri a tanácsot, hogy az e célra alakítandó permanens bizottságban képviseltesse magát. A városi tanács Csóka Sámuel polgármesterhelyettes főjegyzőt, Vargha Elemér dr. tb. főjegyzőt és Csűrös Ferenc dr. kulturatanácsnokot küldte ki ebbe a bizottságba.

Ugyancsak ma átiratban közölte a rektor a városi tanáccsal, hogy a kolozsvári egyetem tanácsának határozatából február 11-én tíz tagú küldöttség érkezik Debrecenbe, hogy a kolozsvári egyetem elhelyezkedésének lehetőségeit a helyszínen állapítsa meg és a debreceni egyetemmel való kooperáció feltételeiről tanácskozásokat folytasson. Kéri a rektor, hogy a városi tanács a fogadásban vegyen részt és a fogadó-bizottságban is képviseltesse magát. A városi tanács Csóka Sámuel polgármesterhelyettes főjegyzőt kerte fel, hogy a fogadás iránt a tanács nevében intézkedjék és a várost képviselje.

Posztóárak,

finom gyapjúoltöny és télikabát keimek valamint kosztumokra a legolcsóbban
RÖTH ADOLF-nál,
Plac-utca 77. szereshetők be.

A demarkációs vonalról

Magyar őrmester, oláh tizedes

Kötegyán falu határába a békekönferencia odahuzta a demarkációs vonalat. A kötegyáni határ tiszti leien alldogal tenet két oláh katoná, az innszó leien alldogal ket magyar csendőr. Az egyik olahnak kapiar a rangja, az egyik csendörnek ormaster a sarzsja. A kapiar magyar katona lehetett valamikor, de akkor persze nagyszonosi pedrotó agaskodott meg a bajuszkaja, most ellenben olyan szoros, mint valamennyi kulturpionir. A kapiar talan meg a magyar naporu idejéből ismertette az osmaster urat, mert megszólítja, természetesen azzal az alzatos tisztelettel, amely minden koru:menyek kozott s a földgomu mindea pontjan kijar egy valóságos magyar kiralyi tovabbszolgálo csendorormesternek. Kerdi tenát a kapiar persze magyarul:

— Ormaster urnak jelentem alassan, hogy tetszenek lenni odaat?

Az ormaster sodor a bajuszán:

— Hat csak megvagyunk.

Elmulik nehany perc. Az ormaster ur atnez a határon s meglátja az a gorébol összetakolt kalyibat, melybe a transzerdélyi eszmevilag előörsei szotak bebujni nyegkezlab, ha például esni kezd az eső. Az ormaster nezi nezi a kalyibat s meg nem állhatja, hogy at ne szoljon:

— Oszt minek nektek az a — laktanya?

A kapiar haptákba vágta magát:

— Ormaster urnak alassan jelentem, oda szoktunk meghuzódni, ha csunya idő van.

Megint elmulik nehany perc. Most már a kapiar kerdi:

— Ormaster urnak alassan jelentem, ormaster urék mért nem

4
 építenek maguknak legalább egy fábódét?

Az őrmester ur hosszan elnéz az erdélyi hegyek felé:

— Azért, öcsém, mert nem csinálnak felesleges kiadást magunknak. Majd építettünk mi olyan kaszárnyát, hogy négy lesz az emeletje, zászló a tetejébe, de nem itt, hanem Predealnál, öcsém!

Ellopott briliánsok

Egy nyugalmazott főispán panasza

Budapesti tudósítónk jelenti: Két nappal ezelőtt feljelentést tett a főkapitányságon Balázs Béla nyugalmazott főispán és elpanaszolta, hogy egy 2 millió koronát érő ékszeréből a három legnagyobb briliánt kivették és hamis kövekkel helyettesítették. Csak tegnap, amikor az ékszert elővették és egy ékszerésznek megmutatták, jöttek rá, hogy a három nagy kő, melynek értéke több mint félmillió korona, hamissal van kicserélve.

A rendőrség rövidesen megállapította, hogy legalább három-négy évvel ezelőtt foglalták be a hamis köveket. Balázs főispán erre a megállapításra azt adta elő, hogy a koronázás idején javítottatott a diadémmon és valószínű, hogy az akkori javítás alatt csempeztek a két és fél karát valódi briliáns helyébe az abszolút értékű csiszolt üveget. A rendőrség most ebben az irányban folytatja a nyomozást.

Elfogott betörőbanda

A károsultnak adták el a lopott holmit

Tegnap délután a jól felhasznált véletlen segítségével egy veszedelmes betörőbandát tett ártalmatlanná a debreceni államrendőrség.

Schwarz Fülöp bórkereskedő pár nap előtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy kishegyesi-úton levő raktárából napok óta lopják a száradás végett kitélt bőroket. A rendőrség megállapította, hogy betörők jártak a száritóban s az ablakon és a száritó ajtaján is megtalálhatók a betörők nyomai. A kereskedő kára meghaladja a 70.000 koronát.

Tegnapelőtt több házaló bört ajánlott megvételre Schwarz Fülöpnek, aki a juh-, borju- és nyulbőröket 106 koronás árban meg is vette. Tüzetesebb vizsgálat után azonban megállapította, hogy a bőrök az ő tulajdonai, tőle lopták el a Kishegyesi-úton járt betörők.

Schwarz természetesen azonnal a rendőrségnek tett jelentést, amely még tegnap délelőtt kinyomozta és előállította az orgazdákat, akik mindannyian házalók és azzal védekeznek, hogy nem tudták a bőröket Cziribere Bálint, Markovics Dezső, Kiss József, és Molnár Gábor foglalkozás nélküli csavargóktól vették ki-lónként 70 koronáért.

A rendőrség tegnap délután le-tartóztatta a betörőket. Mindannyian beismerték, hogy hét ízben hatoltak be az ablakon és az ajtón Schwarz Fülöp száritójába. Egyedül Molnár próbálkozott meg a tagadással, de miután társaival szembesítették, ő is megtört a bizonyítékok sulya alatt.

A betörőket még a mai nap folyamán átkísérteti a rendőrség az ügyészség fogházába. Az orgazdák ellen megindult az eljárás.

Anglia és Amerika között feszült a viszony

Berlin, febr. 10. Londoból jelentik: Az amerikai sajtó riasztó híreket közöl a londoni külügyi hivatalban egy amerikai újságíró előtt tett közlés kapcsán, amely állítólag egy meg nem nevezett angol vezető személyiségtől származik. Ebben a közlésben az van, hogy az Egyesült Államok és Nagybritannia között a viszony feszültebb, mint aminek felületesebb elbírálás után látszik. A két nép azon az uton van, hogy szakadásra kerül a sor és ennek nyomán háború keletkezik.

Kegyelmet kaptak a nagylétai rabló cigányok

Három halálos ítéletet életfogytiglani, kettőt 15 évi fegyházra változtatott a kormányzó

A debreceni törvényszék mint rögtönítélő bíróság ma délelőtt hirdette ki a kormányzó kegyelmi határozatát a halálraítéltek Balog Ajtai József, Balog Ajtai István, Lakatos István Pintye, Rézműves György és Lakatos György Gusztó, nagylétai rabló cigányok ügyében.

A debreceni törvényszék múlt év december első napjaiban ítélte halálra az öt cigányt egy nagylétai koresmáros kárára elkövetett rablásuk miatt. Mindannyian kegyelmet kértek és nekikben védők Aczél Jenő dr. és Kerlész Endre dr. debreceni ügyvédek kegyelmi kérvényt esatol-

tak a kegyelmi tanács határozatához.

A rögtönítélő bíróság Nagy Kálmán m. kir. ítélőtáblai bíró elnökele alatt ma hirdette ki előtűk a kormányzó döntését, amely szerint a kormányzó Balog Ajtai József, Balog Ajtai István és Lakatos István Pintye halálos ítéletét életfogytiglani fegyházra, Rézműves Lakatos György és Lakatos György Gusztó halálos ítéletét 15-15 évi fegyházra változtatta át.

Az elítéltek megnyugvással vették tudomásul a kormányzó kegyelmezését.

LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDÉNÉL.

Debreceny Barna távozása

A főispán Debreceny Barna dr. tb. főügyeszt saját kerelmére felmentette a városi tisztifőügyési állás helyettesítésétől február hó 14-től kezdve. Mivel pedig a Magoss György dr. tisztifőügyeszt allásába való visszahelyezéséről szóló határozat csak február 20-án lesz jogerős, a nátralevő hat napra a főispán Kölcsey Sándor dr. tb. főügyeszt bizta meg a tisztifőügyeszt behelyettesítésével.

A sok port fevert ügynek edekes kis epizódja ez. Debreceny Barna dr. más elfoglaltságára hivatkozva kérte és kapta meg felmentését a főispántól február 14-re, holott csak 6 (hat) napot kellett volna várnia, hogy a hivatalt annak adhassa vissza, akinek a helyére áttették. Ezért a 6 (hat) napért kell most a főügyeszi hivatalt kétszer átadni, egyszer Kölcsey Sándornak, egyszer Magoss Györgynek.

Debreceny Barna dr. egyébként a városi tanács mai ülésén, amelynek végén Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző elbucszott, bejelentvén, hogy főleg a főispán iránti barátságból fogadta el a megbízatást, amelyet igyekezett teljes ügybuzgalommal és tárgyilagossággal ellátni és továbbra is felajánlotta szolgálatait a városi hatóságnak.

200.000-nél több menekült-ről kell gondoskodni. Minden fillér áldás. Vegyének menekült-bélyeget!

DOLLÁRT

és más idegen pénzeket legmagasabb napi áron vált be
GÖTSCH SANDOR
 bankirodája DEBRECZEN,
 Plac-utca 38. 1. em. Fogosta mellett.

A budapesti tőzsde

Budapest, február 10.

Az értéktőzsde irányzata ma a tegnapi bécsi gyenge jegyzések ellenére barátságos hangulatban indult. Habár ma minálunk is, ha nem gyengülést, de tartózkodást vártak, általános meglepetésre a kedvezőbb irányzat kerekedett felül. Árak:

Magyar Hitel 1840—25, Osztr. Hitel 1130—40, Jelzálogb. 410—50, Leszámitató 760, Hazai bank 715, Angol-magyar 870—920, Magyar-olasz 438—48, Pesti hazai 23,200, Borsod-Misk. 3550—650, Concordia 2750, Bpesti gőzm. 5850—750, Hung. 2250—300, Viktória 10,500—10,000, Banya és kohó 4650—775, Salgó 6975—7100, Ganz-vill. 4700—750, Rima 3450—500, Schlick 1290—325, Kőburg 3700, Lipták 645—595, Läng 1260—300, Brassói 5000—5075, Hazai faterm. 5750—650, Nasici 15,800—900, Országos faterm. 2530—590, Karton 2100—150, Izzó 4500—700, Papir 4256—450, Cukor 17,600, Lámpa 2950—3075, Ostermeió 1100—125, Gum. 3950—4200, Telefon 4150—200, Atlantica 6200—350, Közúti 1390—410, Déli vasút 2180—250, Levante 6900, Államvasút 3900—4050, Trust 3100—200.

A valutapiacra a forgalom kissé megélénkült, az áruk legnagyobb része azonban a tegnapi

előtti zárlat körül maradt. Árfolyamok:

Napoleon 1700—1715, Font 2110, Dollár 532—538, Márka 8'96—9'01, Lira 19'65—19'85, Romanov 2'30—2'34, Lei 7'15—7'06, Sokol 6'93—6'86, Svájci frank 84 és fél—87 és fél, Kor. dinár 14'45—14'55, Bécsi 0'79—0'78, Lengyel márka 0'67—0'68.

Zürichi devizák.

Zürich, febr. 10. (Megnyitás.) Budapest 1'12 és fél, Bécs 1'55, Osztr. bélyegzett 1'05, Belin 10'20, New-York 616, Milano 22'45, Prága 7'80, Zágráb 4'50, Bukarest 8'35, Varsó 0'77 és fél.

HIREK.

Hiszek egy Istenben,
 Hiszek egy Hazában,
 Hiszek egy isteni örök igazságban,
 Hiszek Magyarországot feltámadásában.

— Vizsgálat a hortobágyi tisztviselők ellen. Tautenui József állategészségügyi felügyelő a városhoz intézett beadványában új hortobágyi állategészségügyi hivatal felállítását javasolta. Ugyanezen beadványában súlyos vádakkal illette a mátai biztost és a hortobágyi állatorvosokat. Ezek a vádak visszautasítva, vizsgálatot kértek maguk ellen. A városi tanács a vizsgálatot elrendelte és a vizsgáló bizottságba Tatali Zoltán dr. tb. tanácsnok elnöklésével a gazdasági bizottság tagjai közül Eklly Józsefet és Jóna Jánost, a hortobágyi intéző bizottságából Csizsar Ferencet és Polgari Istvánt, szakértőül Baur Endre dr. állatorvost küldte ki.

— A debreceni gyakorló gyorsírók társaságát alakítottak, melynek elén Erdős Karoly dr, Zöld József és Vass Karoly dr. állnak. Több gyakorlati előadást is tartottak már, legutóbb Vass Karoly dr. tb. tanácsnok tartott a fabrozsmusról magas nivóju előadást. A legközelebbi előadást szombaton este fel hatkor tartja a városháza kistanácstermében László Béla tanár a revizios gyorsírásról. Érdeklődőket szívesen látnak.

— A kompetencia-fa ára 900 korona. Felmerült az a gondolat, hogy azoknak, akik maguk hozzatják haza a vágásterrel a kompetencia-fa, olcsóbb árat szabjanak, ezt a tervet azonban elvetették, mert ezek a hazatulajdonosok a vágásteren erdei öleken kapják a fat, ami körülbelül 10%-al nagyobb mint a raktári ol.

— Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei. Ertesítjük az összes vidéki elosztó helyeket es közszolgálati alkalmazottakat, hogy a »Hangya« szövetkezet a vidéki kozalkalmazottak kedvezményes ellátására vonatkozó megállapodást felbontván, a folyó évi január havi kedvezményes árukat mi adjuk ki. Felhívjuk vidéki tagjainkat, hogy minden községben (varosban) bizzanak meg egy köztisztviselőt képviselőket, annak megbízó levelet masolatban hozzánk (Penzügyi palota I. em. 10. sz.) küldjék be. Ez a megbízott sügösen szedje össze és hozza be a januári ellátási jegyeket hozzánk, lebelyegzes végett még akkor is, ha azokat a »Hangya« fiók lebelyegezte. Az

összes januári járandóságokat ki fogjuk adni a megbízottaknak.

Felhívjuk összes tagjainkat, hogy miután a februári Ellátási jegyek a számfeljö hivatásokhoz megérkeztek, azokat sürgősen vegyék ki és pénzügyi palota földszint 13. szám alatt bélyegeztessék le, mert a februári kedvezményes áruk osztását megkezdeni óhajtjuk. Fiók árúdnak árjegyzékét a testületi megbízottak ugyanott átvehetik. Ahol még januári árjegyzék van kifüggesztve, kérjük azt megsemmisíteni. Árúdnakban cukor, rizs, só, petroleum, szappan és mindennemű fűszer- és textil-árú állandóan raktáron vannak. Hagyma és burgonya osztást a lapok útján fogjuk közölni.

A közművelődési könyvtár államsegélye. A közművelődési könyvtár annak idején a város az állam támogatásával létesítette. A város 21000 korona felállítási segélyt adott és évi 35000 korona államsegélyt helyezett kilátásba. A muzeumok és könyvtárak országos tanácsa most arról értesítette a városi tanácsot, hogy a kultuszminiszter nem 3500, hanem 16000 korona államsegélyt utalt ki a közművelődési könyvtárnak. Az új kulturintézmények ez az értékelése kétségtelenül a Nagy József igazgató fáradozásai útján elért szép eredménynek köszönhető. A tanács az államsegélyért köszönetet mond a kultuszminiszternek.

Uj debreceni polgárok. A városi tanács Szabó János debreceni lakost 300, Nagy János debreceni lakost 500 korona díj lefizetés ellenében felvette a debreceni községi kötelekbe.

Szombaton este lesz a szezon egyik legnagyobb sikerének ígérkező sportbálja az Angol királynő kávéház összes termeiben. A bált a Keletmagyarországi Sporthírlap a DVSC, DKASE és DNYSC kiváló rendező gárdájának közreműködésével rendezti ami már felsikert jelent. Lesz női szépségverseny, confetti csata, amerikai árverés s még sok kacsagató kabaré szám. Kezdetre este 8 órakor, vége reggel 5 órakor. Zenét a DVSC közismert zenekara szolgáltatja.

A borellenőrző bizottságra a borhamisítás üldözése terén nagy feladat vár a jövőben. A földművelésügyi miniszter a borellenőrző bizottság határozott támogatására hívta fel a hatóságokat, egyben a debreceni borellenőrző bizottság elnökévé Weszprémy Zoltán nyugalmazott főispánt, tagjaivá Szabó Miklót és Csanak Jánost nevezte ki.

Az utlevelek kamarai igazolása. A debreceni kereskedelmi és iparkamara érdeklősége felé ajánlja, hogy utlevél megszerzéshez szükséges kamarai igazolások iránt céges papíron írt, 5 koronás bélyeggel ellátott kérvényeket nyújtsanak be, melyben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 36813—1920. sz. rendelete folytán pontosan megjelölendő az áru neve, melyet vásárolni óhajtának, a város neve, ahova utazni szándékoznak s a cég, a kitől vásárolni óhajtának. Az utazás konkrét célja lehetőleg számlákkal, levelekkel, vagy megrendelési lapokkal, eselleg helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A Debreceni m. kir. gazdasági akadémián az előadások február hó 15-én megkezdődnek az igazgatóság.

A keményítő forgalma. Az ország meg nem szállott területein termelt vagy megszállott területről, vagy külföldről behozott keményítő forgalma a 71—1921. M. E. sz. rendelet értelmében nem esik korlátozás alá. Debrecen, 1921 február 10. Közélelmészeti ügyosztály.

Kereskedők és iparosok adózása. A debreceni kereskedelmi és iparkamara felhívja a kereskedő és iparos érdeklőség figyelmét a III. oszt. kereseti adó kivételére. Az 1920. évre fizetendő III. oszt. kereseti adóra vonatkozó kiszámítási terveket tartalmazó lajstrom február hó 7-től kezdve nyolc napon át az adózó lakása, illetve üzlettelepe szerint illetékes adókerületnél közszemlére van kitéve. Mindenkinek joga van a lajstromot megtekinteni és adójára vonatkozólag írásbeli észrevételeit megtenni. Az írásbeli észrevételek február hó 14-től számított 15 napon belül a pénzügyigazgatóságnál nyújthatók be.

A szegényház felszabadítása. A népjóléti miniszter nem teljesítette a város kérését, hogy a gazdasági rokkantiskolát telepítse ki a szegényházból. A városi tanács biztosan számított a kitelepítésre, annál is inkább, mert a szegények már nem férnek a szegényházban és a köz-kórház sem tudja sehohelyezni a felgyógyult szegénysorsu betegeket. Ezért a város újból felírt a népjóléti miniszterhez és nyomtatékosan kérni fogja a rokkant iskola kitelepítését a szegényházból.

A verekedés áldozata. Tegnap délután Biharnagybajomból beszállították a debreceni köz-kórházba Győrfi Károly 39 éves juhász, akit Telegdi Bálint biharnagybajomi lakos egy korszmai verekedés alkalmával balkarján súlyosan megsebesített. Győrfi balkarján az ütőerét vágta el Telegdi kése. A megsérült juhász állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Ellopott sirboltkerítés. Kecskeméthy Lajos főgimnáziumi tanár a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett, akik a Kossuth-utcai temetőben lévő családi sirboltjának vaskerítését ellopták. A rendőrség nyomoz a tolvajok után.

Van hadikölönső vagy koronajáradék??? Ha igen, úgy olvassa el Dr. Nádas László könyvét «A magyar államadóssági címletek nostrifikálása»-ról, Ara K 42.— Kapható Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság papírkereskedésében Piac-u. 34. sz.

Betőró asszony. P e t e k Sándor bérkocsis tegnap délelőtt feljelentést tett a rendőrségen, hogy amíg lakásától távol volt, ismeretlen tettes 8000 korona értékű ruhaneműjét ellopta. Dudás István detektív megállapította, hogy a lopást az ugyanazon udvaron lakó Nagy Lajosné követte el úgy, hogy az ablakot kinyitotta, behatolt a lakásba és kihordta a ruhaneműket. Zsákmányát egy zsibárusnak adta el, aki mikor a lopásról értesült, a rendőrségre vitte a jóhiszeműen vásárolt lopott jószágot. Nagy Lajosné ellen megindult az eljárás.

Elhte, Wiener Mode Album tavaszt számai megérkeztek a Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésébe. Piac-utca 34.

Téli női és leányka kabátokat, ruhákat, blousokat mélyen leszállított árakban árulja Frank Sándor cég, Piac 42.

Die Dame február 15-iki száma megérkezett s kapható a Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai r. t. könyvkereskedésében, Piac-u. 34.

Frank Sándor cegnél Piac-u. 42. ruhaszövetek, selymek, selymek különféle minőségben, továbbá női kész ruhák, valamint menyasszonyi kelengyék legújabb kivitelben.

Gyors és gépirónót azonnali vagy mielőbbi belépésre keresünk. Csak gyorsírásban gyakorlattal bírók írásban ajánlatát kérjük bizonyítványokkal és fizetési igényeik megküldésével Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai r. t.-hoz benyújtani.

Elegáns tavaszi felöltők, costümök, ruhák és blousok nagy választékban megérkeztek raktárra Frank Sándor céghez. Piac-utca 42.

Irodai munkában jártas férfi vagy női munkaeót keresünk. Írásbeli ajánlatok, bizonyítványokkal és fizetési igények megjelölésével Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai r. t.-hoz nyújthatók be.

A vagyónátruházási illetékről szóló 1920. évi XXXIV. törvény-Ara 46 K. Magyarázatokkal ellátta dr. Szepesi Mihály, adóügyi tanácsos. — Kapható: Hegedüs és Sándor irod. r. t. könyvkiadóhivatalában Debrecen, Piac-u. 34.

Sportsapkák Frank Imre kalapüzletében Piac-u. 43.

Lemberkovicsné Webert Margit hegedümvésző szenciós-nak ígérkező február 12-iki hangversenyére jegyek Gárdos könyvesboltjában kaphatók.

Uj könyvek:

Karinthy:	
Ne bántuk egymást . . .	78.—
Csathó: Mikor az öregek fiatalok voltak . . .	80.50
Zola: Madeleine Férat . . .	63.—
Schmidt: Buddha élete, tana és egyháza . . .	57.50
Heyking: Szerelmem, diplomácia és faházak . . .	92.—
Barbusse: A csoda . . .	37.—
Barrière: A csabítás művészete . . .	34.50
Tschudy: Napoleon fia . . .	52.—
Pierre Loti: Ives testvérem . . .	69.—

Kaphatók:
Hegedüs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvesboltjában.

SZINHÁZ.

A Jótékony Nőegylet klasszikus délutánjai

A Jótékony Nőegylet — mint már említettük — átvette a Templomegyesülettől a klasszikus színházi délutánok rendezését. A nagyszabású, fényesnek ígérkező klasszikus előadások február 17-én és 18-án a Csokonai-színházban fél 4 órai kezdettel lesznek megtartva. A próbák serényen folynak, a műsor magas nivóju, a díletánsok legjava lép sorompóba. Különben beszéljen a műsor maga:

1. **Lorántffy Zsuzsanna udvara,** élőkép 62 szereplővel, urasszonyok, urleányok és néhány fiatalember. Koncz Aurélné, mint Lorántffy Zsuzsanna felolvassa az ő nemes asszonyainak, akik fonnak, kötnek, szóval szorgalmatoskodnak körülte, néhány diák segít gombolyítani a pamutot, papok szintén hallgatják a felolvasást; a háttérben pedig foly a mezei munka, mivel Lorántffy Zsuzsanna szorgalmas gazda is volt, ott parasztlányok és fiúk dolgoznak s végül dalolva mennek haza.

2. **Shakespeare Julius Caesar-jából** egy hatásos jelenet 14 férfi és 2 hölgy szereplővel, akik mind festői jelmezekben lesznek. Julius Caesar: Mikecz Gábor.

3. **Shakespeare Coriolanusából** szintén egy szép jelenet, amelyben Szücs Margit mint Velunnia és Gyarmathy Miklós mint Coriolanus első rangú produkálnak.

4. **Molière »Kényeskedők«** című egyfelvonásos vígjátékát dr. Tóth Gyula és neje Tüdös Kata, Baltazár Erzsike, Mikecz Gábor, Papp Böske stb. — mindnyájan kitünően érvényre juttatják a szellemes és mulatságos vígjátékot. Jegyek Molnár Ferenc ut. üzletében kaphatók. (Piac-u. Városház alatt).

A színházi irodák hírei:

Pénteken B) bérletben a *Cifranymoroság* megy, melyben Kardoss Géza híres szerepét Mácsi Imrét játsza. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

A Színházi Hét (Debreceni Hét Színházi Ujság) csodás képekkel, versenyekkel, pompás tartalommal ma jelenik meg!

Buffalo és Bill II. kalandor regény második befejező részét mutatja be ma az Uránia. Jegyelővétel.

Szent Mihály Werner Emilia kedvelt regényét mutatja be filmen az Apolló. A főszerepeket Makai Margit és Petrovich Szvetisláv játszik. — Jegyelővétel.

Ujjászületés bűnügyi történet 4 felvonásban, a főszerepét Hollay Kamilla játsza, a filmet Deésy Alfréd rendezte. Bemutatja az Arany Bika mozi.

A püspök atyafisága

— Regény. —

Írta: IVÁNYI ÖDÖN. (182.)

Zányi Gábornak már nyelve hegyén volt a szó, mellyel Wollner Adámzt iszonyuan lesujhatta volna — néven nevezve nem tudott szégyenét, a megsiratott és híven meggyászolt feleség bűnét és büntetését. És ez a bevezetőzött, fölgerjedt, szájas ember ki is mondja talán azt a végzetes szót, ha Fülöp abban meg nem akadályozza — ráéjtve kezét Zányinak vállára.

Erre az illetésre, amely nem volt erőszakos s amely egészen puhán, mondhatni: barátságosan érintette a gróf hatalmas vállát: Zányi elfordult Wollnertől s a bámulástól mintegy kővé váltan nézett rá Fülöpre. Lehetséges-e, hogy valaki, akárki, ő rá tegye kezét! Szándékos sértés ez, vagy önkénytelen tolakodás?

— Mi ez? — kérdezte Fülöptől s a széles mellkasból fenyegetően szólt ki a mély, rekedt bikahang.

Fülöp kérdéssel felelt a kérdésre.

— Még egyszer kérdelem: fogod-e azt a legkevesebb méltányosságot tanúsítani Kanut iránt, amivel gentleman tartozik egy tudtán kívül gyanus helyzetbe hozott gentlemannek.

— Most már elég volt. Hagyj nekem békét. Sem türelmem, sem időm ezzel a kérdéssel itten foglalkozni.

— Jó. Most már tisztábae vagyok azzal, honnan fu Kanutra a rágalom szele.

Zányi vére a fejébe szaladt. Vállának egy mozdulatával lerázta magáról Bacsó Fülöp kezét. Most már világos volt előtte, hogy ezt az embert sértő szándék hozta ide hozzá. Fölpattant székből és csattanó hangon rivalkodott rá Fülöpre:

— Magyarázatot kérek. Ki itten a rágalmozó?

Fülöp, aki sérteni, súlyosan, a lehető legsúlyosabban akarta Zányit sérteni, kereste a legerősebb szót, amivel az elevenig vághat.

— A rágalmozó az, aki kolportál egy be nem bizonyított vádat egy gentleman felől. Ez a kofák ragalma. Zányi Gábor gróf, amit ön tesz, azt a piacon szokták cselekedni.

Mindenki fölkelte helyéről, hogy ha az inzultus túllépi a szóbeliség határát, közbeléphessenek. Fülöp azonban megfordult. Azt hitte, eleget mondott, bár ugytalálta, hogy szavait az enyhébbek közül válogatta.

Azonban Zányi Gáborra már e szavak is úgy hatottak, mint az ostromuhogó a telivér csodörre. Sokkal több vér ömlött rá agyára, semhogy rá tudta volna kényseríteni magára azt a gavalléros

önmérsékletet, amely az ingerültség hevében is eltalálja a pillanatot, amikor szorásra kell fogni az indulat fékét s a vezetés dolgát rábizni a segédekre. Zányi vérmes természete kirángott a tarthatatlanná vált helyzetek elfogadott kényszerformáiból. A helyett, hogy segédek után nézne, a sértés visszasértésének férfiatlan módjához fordult. Utána kiállt a távozó Fülöpnek:

— Az mondja ezt, aki még ma sincs egészen tisztázva a vád alól, hogy egy családi banda élén meglöpt egy püspököt.

Fülöp hirtelen megfordult. Képeinek mind a két fele piros volt, mintha két oldalról arcul csapták volna. Egy kurta, dühös, rekedt kiállást hallatott, gyors kézmozdulattal nyult az asztal felé s a következő percben lovascsanás hallatszott s Zányi Gábor nem látott a szemét, arcát elfutó pezsgőtől...

A képen öntött embert e megalázó tettelegesség magánkívül ragadta. Nyakánál fogva kikapott egy teli pezsgős üveget a hűtővederből s azzal akart Fülöpre rohanni. Ha azzal a palackkal föbe vágja Fülöpöt, emberhalál történik. A társaság azonban a két ember közé robbant. Fülöpöt a teremből kitolták, Zányi Gábor megfékeztek.

Folyt. köv.

Most jelent meg

Drasche Lázár Alfréd-től

CICISBEO

Regény. Ára felárral 78 kor.

Kapható:

Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

Könyvtárakat

és egyes műveket is legmagasabb áron vásárol

Aczél Henrik

modern antiquáriuma
Első Takarékpalota

Kivánatra házhoz meggyék megtekinteni.

Tisza István emlékezete.

Tisza István. Élet és jellemrajza.
Szász Károlytól . . . . . k 20.70
Tisza István — Károlyi Mihály két arckép.
Irta Herczeg Ferencz . . . . . k 6.90
Gróf Tisza István emlékezete.
Irta Balogh Jenő . . . . . k 23.—
Tisza István a Kisfaludy társaságban tartott előadásról . . . . . k 18.40

Kaphatók: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében.

Megérkezett vagonrakomány

Citrom, klasz maróni és füge.

Viszonteladónak legolcsóbb árban

SCHÖN MÓR délgyöngyösi kedőnél

Piac-utca 6. szám.

Aranyat, ezüstöt, brilliánsokat a legmagasabb árban vesznek
POLLÁK
ékszerező Piac-utca 79.

ÚJ KÖNYVEK.

Andrássy Gyula. A királykérdés jogi szempontból	11.50
Erdős Renée. Az élet királynője	115.—
Erdős Renée. Az új sari	55.20
A szerelem az én bűnöm.	
Francia regény	73.60
Moly Tamás. Szegedi Emma színésznő	80.50
Móricz Zsigmond. Légy jó mindhalálig	138.—
Wilde—Breviarum. A művészet és a szépség kedvelői számára	74.75
Dickens. A harangjáték.	39.75
Dickens. Az elátkozott ember	39.75
Nansen Péter. Szent békeesség	17.25
Rabindra Nath Tagore. Az élet megismerése (Sadhana)	40.—
Buddha élete, tana — egyháza	57.50
A hipnózis helyes alkalmazása a modern gyógykezelésben. Völgvesytől	138.—
Barrière. A csábítás művészete	34.50
Lubbock. Az élet örömei	46.—
A lelki fejlődés útja.	
Irta: Vámosné Márta	126.—
A munka, Hit és Föld.	
Irta: Henry George	64.40
A Hypnotismus.	
Dr. Forel-től	138.—

Kaphatók: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében.

Gyermek ruhák

egészen 14 éves korig nagy választékban készen és mérték utáni megrendelésre, babi lengyék, gyermekruházati cikkek, szalagok stb. mérsékelt árban kaphatók

a Gyermek divatházban
Debreczen, Simonffy-utca 2.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó 150 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20—, minden további szó K 2—
Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTELEK

Aranyat, ezüstöt, brilliánsokat
napl árban vesznek
Schiffmann
ékszerező, Piac-u. 67.

Keresek
rollós üzleti ajtót megvételre. Berkovics Mór, Nádudvar. Értesítés Leitner és Römer céghez Hatvan-utca 2.

Ólomot,
ólomosöveket, ólomedényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. —
Cím a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Élesztő
naponta friss bármely mennyiségben. Vidéki kereskedőknek rendszeres szállításhoz kedvezményes árban állandóan kapható Rosenthal Sándornál, Csapó-utca 19.

Ecet

kapható
nagyban és kicsinyben
Steinberger Dező
ecetgyár
Simonffy-utca 14. sz.

Alig használt
40. sz. barna férfi cipő
eladó. Teleki-utca 8.
ajtó 3. sz.

Villanytűző
eladó. Cím a kiadóban.

Gyönyörű gyermek ruházati cikkek
dr. Hegedüs
gyermekdivatházában
SIMONFFY-UTCA 2.

Hangverseny gramofon teljesen új állapotban 41 legújabb kitűnően összeválogatott 2 oldalas lemezzel alkalmi áron eladó. Aczél könyvkereskedésben.

Tiszta egész ives makulatura
(ujspapír) kapható
5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban. Piac-u. 49.

KERESLET.

Aranyat,
mindenféle ezüstöt, brilliánt, gyöngyöt vesz
Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Tanulót
fizetéssel felvesz Leitner és Römer rövidáru nagykereskedése Hatvan-utca 2. sz.

Irodai munkában
járta férfi vagy női munkaerőt keresünk. —
Írásbeli ajánlatok bizonyítványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével
Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai r.-t.-hoz nyújtandok be.

Gyors- és géprónót
azonnali vagy mielőbbi belépésre keresünk. —
Csak gyorsírásban gyakorlattal bírók írásbeli ajánlatát kérjük bizonyítványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével
Hegedüs és Sándor irod. és nyomdai r.-t.-hoz benyújtani.

Gyakorlott mázólo és vasbutor fényező munkások felvételnek ifj. Losonczinál. József kir. herceg-u. 16.

Kifutó fiu

jó fizetéssel felvétetik a
Debreczeni Független Ujság
kiadóhivatalában
Piac-u. 49.

VEGYES.

Német
leány, ki zongorázni is tud dunántúli városban egy 8 éves fiu és egy 6 éves leány mellé felvétetik. Érkezhetni Gröz Kishegyesi-ut 3.

Bolti szolgát
keresünk Hegedüs és Sándor könyvkereskedés Piac-utca 34. szám.

Jó
házi koszt kapható. Cím a kiadóba.

Vonalozó intézetünkbe egy leányt

felvesszünk
Piac-utca 49.
II. udvar.

Északnémetországi

Quedlinburgi répamagvak!

Cukorrépamag, Takarmány cukorrépamag, Mamuth vörös répamag, Leutowitzi sárga, gömbölyű répamag szavatolva fajazonosságért és csiraképességért, legolcsóbban beszerezhetők:

Ullmann Salamon Keresk. R. T.-nél
Piac-utca 69.

Vármegyházával szemben.

Linoleum-Áruházban

futószőnyeg és házi cipő

nagy mennyiségben érkezett. Viszonteladónak árendedmény
HAAS LIPÓT Linoleumáruház
Ferencz József-út 58. Megyeháza mellett.

Tuskófa

minden mennyiségben kapható, valamint

bükkfa boksa szén

wagon tételekben
Polyánszky Oroszt tűzifa- és szénkereskedőnél Szoboszlai-ut 1/B.
TELEFON 181.

Van szerencsénk t. vevőinket értesíteni, hogy eredeti

Braun-likőr és cognac

üzletünkben állandóan nagy választékban kaphatók

Ullmann Salamon

Kereskedelmi r.-t.
fűszer- és csemegesztyála
DEBRECZEN, Piac-utca 69.

Felelős szerkesztő:

Dr. HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.